

JAARVERSLAG 2022

DE STOKERIJ SCHIEDAM

Inhoud

Voorwoord	2
Producties, projecten en prestaties	3
OORLOG	3
De Jonge Stokerij	3
Het Opstokerijfestival: 5 grote voorstellingen en een nieuwe groep	4
Vrijdag 8 juli 17:00 ROMEO EN JULIA (Grand Café)	4
Vrijdag 8 juli 18:00 KRIJG NOU TITUS (Titus Andronicus)	4
Vrijdag 8 juli 20:30 BRO	4
Zaterdag 9 juli 12:30 MACBETH	4
Zaterdag 9 juli 16:30 DE FEEKS	5
Zaterdag 9 juli 20:30 SLET	5
Podcastserie Liefs uit Schiedam	5
Publieksreacties	6
Romy & Julia	6
Uit de pers	7
Publieksreacties	7
Financieel	7
Vervolg	8
2. Toelichting beleidsthema's	9
Economie in ontwikkeling - meer cultuurbeleving	9
Mens en Stad in Beweging - meer eigen kracht en burgerkracht	9
3. Financiën	10
Resultaat	10
Accountant	10
4. Vooruitblik naar 2023	11
Inhoudelijk	11
Financieel	11
5. Marketing en communicatie	11
6. Governance	12
Cultural Governance	12
Fair Practice	12
Diversiteit en inclusie	12
Team	13
Vaste medewerkers	13
Vrijwilligers	13

Voorwoord

2022 is het jaar waar we niet van wisten wat we mochten verwachten. Door alle ervaringen met COVID-19 in 2020 en 2021 en de maatregelen die daar het gevolg van waren hielden we met alles rekening, door schade en schande wijs, flexibel en voorzichtig geworden. Gelukkig mochten we na Q1 weer 'los'. Behoedzaam pakten we de draden weer op en overzagen het landschap.

Helaas moesten we constateren dat de vele lockdowns en het gebrek aan regelmaat en presentatie momenten ertoe hadden geleid dat het ledenaantal van De Jonge Stokerij was teruggelopen en dat er ook niet meteen veel nieuwe aanmeldingen waren. Wel was het zo dat met een relatief kleine groep en een lange aanloop er meer aandacht was voor ontwikkeling van de spelkwaliteiten en dat betaalde zich weer uit in KONING de familievoorstelling die een filmspektakel werd.

KONING was nog nauwelijks voorbij en de voorbereidingen voor een nieuwe spraakmakende actuele en relevante familievoorstelling gingen van start. Anne en Koen doken vol in het schrijven van het liefdesdrama Romy & Julia, waarna de repetities in het najaar starten. En wat een prestatie was dat! Met 60 spelers van de Jonge Stokerij, de inmiddels ervaren amateurspelers van ons gezelschap en onze vertrouwde kleine groep van professionele acteurs werd Romy & Julia begin 2023 ten tonele gebracht. Een gewaagd stuk en zeker geen blijspel maar met veel impact en een thematiek die aansluit bij de belevingswereld van de jonge spelers. Naast dit 'pièce de résistance' was er meer te beleven. Zo was daar in juli het Opstokerij Festival en hebben we nog veel meer gedaan waar u in dit jaarverslag een overzicht van aantreft. Ik wens u daarbij veel leesplezier.

2022 was ook het jaar waarin we als bestuur De Stokerij verder geprofessionaliseerd hebben op het gebied van zakelijke overeenkomsten en de financiële huishouding. De eisen van onze grootste subsidiegever de gemeente Schiedam dwingen ons daartoe. Dat heeft zeker voordelen, maar een punt van zorg is het prijskaartje dat eraan hangt in termen van menskracht en kosten. Een zoektocht om iedere keer weer de balans te vinden en te zoeken naar de optimale ondersteuning van Koen en Anne. Topdoel van ons gezelschap is immers om mooie, belangrijke en relevante verhalen in het licht te zetten in theatertaal. De meerjarige subsidie van de gemeente en de loyale steun van de fondsen in onze regio geven ons de basis om dit te doen, dank!

2023 gaat een transformatiejaar worden. Blijf ons volgen, steunen en toejuichen en dan gaan ook wij in 2023 weer mooie dingen op de planken brengen. Zonder jullie steun gaat het niet!

Anke Bodewes

Voorzitter bestuur Stichting De Stokerij Schiedam

Producties, projecten en prestaties

2022 was ons eerste jaar zonder covid. Tenminste: dat dachten we. De samenleving ging weer open en met die samenleving ook de theaters. Alles mocht weer, eindelijk zouden we een 'normaal' jaar kunnen draaien. Relatief gezien zijn we daarin geslaagd. We hebben OORLOG gespeeld in Schiedam, Ridderkerk, Roermond en Nijmegen, een toertje van 16 voorstellingen. We gaven onze leerlingen van De Jonge Stokerij 40 weken in het jaar in persoon les en zij presenteerden voor hun volledige familie- en vriendenkring tijdens een tweedaags Opstokerijfestival waar ze aan hadden gewerkt. Onze familievoorstelling Romy & Julia speelde 5x in Theater aan de Schie. In aanloop naar deze voorstelling maakte Anne de podcast "Liefs uit Schiedam", een podcast van 6 afleveringen met Schiedamse verhalen over liefde in alle vormen. In 2022 bezochten 3455 Schiedammers een publieksactiviteit van De Stokerij (1895 voorstellingsbezoek, 1200 podcastluisteraars). We merkten in 2022 dat Covid de samenleving heeft veranderd en dat theater een andere rol is gaan spelen in het leven van mensen. Dit heeft De Stokerij voor bepaalde keuzes gesteld, waarover we uitwijden in de vooruitblik op 2023.

OORLOG

Deze voorstelling speelde voor het eerst in de vorm die we voor ogen hadden toen we startten met de repetities: in zalen vol kinderen. Naast een 'losse' voorstelling voor 40 mensen voor een huwelijksjubileum (Ridderkerk) en 50 mensen in Hutspot Hotspot in Schiedam (voor St. Meredia) speelde de voorstelling bij...

- ... Stichting Lezen Oké! In Ridderkerk voor 350 leerlingen
- ... de Cultuurfabriek ECI Roermond voor 120 leerlingen
- ... Grondfest Nijmegen voor 65 mensen (openbare voorstelling)
- ... het Wennekerpand in Schiedam voor 250 leerlingen.

De voorstelling is artistiek nu op een punt beland dat hij op ieder gewenst moment uit de kast kan worden getrokken en na minimale voorbereiding zeer goed staat. We houden deze voorstelling uiteraard op het repertoire (het blijft een voorstelling met een mega-actueel en relevant thema) en in 2023 staan alweer 8 voorstellingen gepland, waarvan 4 in Schiedam.

De Jonge Stokerij

De Jonge Stokerij heeft te lijden gehad onder Covid in 2020 en 2021. Lessen werden gecancelled, later werd er online lesgegeven, er waren geen 'toonmomenten' mogelijk voor de leerlingen. We hebben veel kunnen ondervangen door veel extra projecten met de leerlingen te plannen en de verfilming van KONING begin 2022 heeft gelukkig kunnen voorkomen dat de familievoorstelling weer gecancelled moest worden, maar toch voelt filmen in een lege zaal niet hetzelfde als spelen voor een theaterzaal met publiek. De leerlingen hebben te lang geen toneel gespeeld voor publiek en dat is wel waarvoor ze bij De Jonge Stokerij zitten. Ons eerste doel was in 2022 dan ook om ze allemaal veel te spelen te geven en dan wel met een strakke deadline, waarop ze een voorstelling zouden spelen. Dit werden 5 grote voorstellingen op het Opstokerijfestival (hierover later meer). Drie stukken van Shakespeare kiezen, bewerken en spelen (Titus Andronicus, Het Temmen van De Feeks en Macbeth en voor de wat oudere spelers de controversiële voorstellingen SLET en BRO, over seksueel grensoverschrijdend gedrag, gender en #metoo.

In het najaar hebben we Romeo en Julia bewerkt tot onze jaarlijkse familievoorstelling in Theater aan de Schie: Romy & Julia. Voor deze bewerking hebben we gesprekken gevoerd met de leerlingen en inspiratie gehaald uit de thema's die bij hen spelen, waardoor er uiteindelijk een stuk stond waarbij de Jonge Stokerij het gevoel had dat er meer dan ooit hun verhaal verteld werd. Ook lieten we de leerlingen voor het eerst de "grote rollen" spelen. Zij droegen het stuk in plaats van de professionele spelers. Hier waren ze zeer aan toe en we hebben hiermee een hele mooie lijn kunnen doortrekken met onze familievoorstellingen door de jaren heen. Hierover later meer in het hoofdstuk Romy & Julia.

Al met al was 2022 het jaar waarin we weer veel dichterbij de leerlingen zijn komen te staan. De trots op hun theatergroep is weer terug, ze hebben er weer allemaal zin in. Daar zijn we trots op, omdat dit niet gemakkelijk was. De schade die Covid had aangericht was niet gering maar er staat nu weer een sterkere familie. Wel zijn er leerlingen vertrokken. Dit had te maken met de afgelopen twee jaar, maar ook met het feit dat de leerlingen nu eenmaal ouder worden. We hebben ooit bedacht dat we met kinderen wilden werken,

maar de meeste van onze jongeren zijn absoluut geen kinderen meer. Ze zijn al langer gebleven dan we dat van tevoren in hadden kunnen schatten en het is heel logisch dat ze nu rond examens en nieuwe studies hun vleugels uitslaan. Daarom is De Stokerij flink aan het investeren in nieuwe groepen, o.a. met De Kleine Stokerij. Afgelopen jaar kregen zij les van Meike Steerneman, dit jaar breiden we dat uit met een extra docent. Bart van Sliedregt was 16 toen hij bij ons kwam spelen, nu is hij bijna afgestudeerd aan de toneelvakschool in Rotterdam en nu geeft hij op de zaterdagen aan de nieuwe groepen les. Ook zullen we in het voorjaar van 2023 een nieuwe wervingsronde door Schiedam starten, i.s.m. deze twee docenten.

Het Opstokerijfestival: 5 grote voorstellingen en een nieuwe groep

Op Het Opstokerijfestival op 8 en 9 juli kregen de leerlingen van De Jonge Stokerij samen met Koen Wouterse, Anne Rats, Twan de Veer, Anouk van Mil en technicus Rodney Breen (en in-huis technici van Theater aan de Schie) vrij baan om wederom een echt theaterfestival te maken: de leerlingen waren twee dagen bijna voltijd in het Wennekerpand. Anouk van Mil ontwikkelde samen met Koen Wouterse en Anne Rats een toneelbeeld wat met kleine aanpassingen in alle vijf de zaalvoorstellingen gebruikt kon worden. Regie van de voorstellingen lag bij Wouterse, behalve de regie van SLET: die werd wederom gedaan door Anne Rats. De voorstellingen hadden een aantal overkoepelende thema's (en boden een mooie doorkijk naar de familievoorstelling in de kerstvakantie): macht, seks, grenzen en gender. De leerlingen speelden de volgende voorstellingen:

[Vrijdag 8 juli 17:00 ROMEO EN JULIA \(Grand Café\)](#)

De leerlingen van De Kleine Stokerij presenteerden zichzelf voor het eerst met 'hun' versie van de klassieker "Romeo en Julia", in aanloop naar de familievoorstelling in de kerstvakantie. Dit gebeurde o.l.v. Meike Steerneman, die als regisseur op de vloer aanwezig was en last-minute een rol overnam.

Door: Giulia Boverhoff, Yağmur Çoban, Dana van Capellen, Romi Fase, Jet Rats, Faith Harte, Marta Pacheco, Milla Dijkmans, Tygo Schotte, Alexa de Waal, Emily Jonkers, Hümeýra Kivrak

Aantal bezoekers: 50

[Vrijdag 8 juli 18:00 KRIJG NOU TITUS \(Titus Andronicus\)](#)

De eerste groep van De Jonge Stokerij bewerkte deze Shakespeareklassieker met behulp van het stuk "Krijg Nou Titus" van Floris van Delft, tot een verhaal over de gevolgen van een oorlog. Wat als een generaal niet meer wil vechten? Wanneer kom je op een punt dat geweld onvermijdelijk wordt? En zit deze generatie spelers al dicht bij het punt dat ze de macht pakken en zeggen "nu is het genoeg"? Wanneer komt het punt dat je wraak wilt nemen op diegene die jouw wereld overhoophaalt?

Door: Catalina van Spijk, Noortje Overgoor, Elise van Vessem, Noëlla van Wijk, Aidan Sowell, Ties van Noordennen, Mats Koole, Mandy Koppenhagen

Aantal bezoekers: 68

[Vrijdag 8 juli 20:30 BRO](#)

Deze 'mannelijke' tegenhanger van SLET is een aangrijpende en soms confronterend herkenbare jongerenvoorstelling over #METOO en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Hoe groei je op als man in deze wereld? Hoe hoor je erbij? Hoe word je gezien? Hoe ga je respectvol om met je relaties? Een stuk over grenzen en verwachtingen. Wat mag wel en wat mag absoluut niet. Zeven jonge vrienden zoeken hierin steun bij elkaar, maar komen erachter dat dit niet altijd even vanzelfsprekend is.

Door: Bedri Yukseketepe, Tijn Wuister, Ise Montens, Simon Smulders, Jay Streunding, Stan Vos, Felix Wilbreninck

Aantal bezoekers: 63

[Zaterdag 9 juli 12:30 MACBETH](#)

Een van de meest beroemde tragedies van Shakespeare is bewerkt door de leerlingen van De Jonge Stokerij. Ze maakten een stuk over gelijkheid. Wie heeft de macht? Wat is macht? Wanneer ben je slecht en wie is de grootste slechterik? En wanneer ben je dan een held? Dat zochten de leerlingen letterlijk uit op de vloer

Door: Charlotte Flynn, Eline Broeckhuijsen, Ashlyn van Dorst, Elise van der Hiel, Lianne de Haan, Lola Fase

Aantal bezoekers: 41

Zaterdag 9 juli 16:30 DE FEEKS

Deze voorstelling is een oproep aan alle 'feeksen': laat je niet temmen, want je mag zijn wie je wilt zijn! Het Temmen van de Feeks van William Shakespeare is misschien wel zijn meest bekritiseerde stuk om zijn seksistische moraal en het wordt nu door de Jonge Stokerij in een hyperactieve bewerking gebracht. In een tijd die al te vaak overspoeld lijkt door seksueel grensoverschrijdend gedrag, waarin dickpics en catcalls soms bijna normaal lijken. Maar hoe normaal zou dit allemaal zijn als de rollen omgedraaid waren? Dat zochten deze spelers uit in een voorstelling die je een spiegel voorhoudt

Door: Max de Bloois, Jesse Wilbreninck, Maud Neuschwanger, Bente Windhorst, Meike Windhorst (op film), Blue de Regt, Bianca Croitor

Aantal bezoekers: 31

Zaterdag 9 juli 20:30 SLET

Deze voorstelling is een nieuwe versie van onze succesvoorstelling uit 2019. Het thema van de voorstelling, seksueel grensoverschrijdend gedrag, is helaas nog altijd actueel. De #METOObeweging is groter dan ooit. In SLET worden de grenzen van de zestienjarige Joey door drie vrienden op de achterbank van een taxi totaal overschreden. Ze doet aangifte en beleeft de gebeurtenissen opnieuw. Haar verhaal wordt verweven met een glimp van de reacties van de samenleving om haar heen. Hoe bepaalt dit incident achterin een taxi het leven van Joey en haar vrienden?

Door: Nelle de Veer, Marijn Loendersloot, Liest van 't Zelfde, Anoeke Verspuij, Pien de Haan, Pieke van Rheenen, Emma Menkhorst, Miriam Zijlstra, Jessie Visser, Terra Alan

Aantal bezoekers: 98

Podcastserie Liefs uit Schiedam

In aanloop naar de familievoorstelling Romy & Julia maakte De Stokerij i.s.m. stadsomroep SCHIE de podcast Liefs uit Schiedam. Voor deze podcast ging Anne Rats in gesprek met verschillende Schiedammers over hun (soms ingewikkelde) liefdeslevens. Naar aanleiding van het gesprek schreef Rats een korte monoloog die zij in de podcast voorleest. Vervolgens praat ze na met de persoon in kwestie. Elke aflevering duurt ongeveer 20 minuten. Maar niet alleen de romantische liefde kwam ter sprake. Aflevering 1 kwam online op Coming Out Dag (11 oktober): John van Sliedregt vertelde hoe hij na een negenjarig huwelijk met een vrouw erachter kwam dat hij eigenlijk op mannen valt. In aflevering twee hadden we Wil Visser en Gerard van Doodewaard te gast, die de liefde na lange tijd bij elkaar vonden. In de derde aflevering stond de liefde tussen Kathelijne en Quirijn centraal. Als je geliefde in transitie gaat van man naar vrouw, verandert dat dan iets aan je liefde? (Spoiler: nee). Aflevering 4 ging over de liefde tussen moeder Tara Boxman en haar twee dochters en in aflevering 5 hoorde je het schrijnende verhaal van de Schiedams-Iraanse Payam Nadjafpour Miri, die al sinds zijn twaalfde verliefd is op Mona. Door bureaucratie en Covid-19 kreeg hun liefde geen kans van bestaan. De laatste aflevering was een wel heel persoonlijke: deze ging over het overlijden van Mick Paauwe, een vriendin van Anne Rats en Koen Wouterse die sinds het ontstaan van De Stokerij muzikante partner was van de

familievoorstellingen, tot en met KONING. De podcast maakte veel positieve en emotionele reacties los en bereikte maar liefst 1200 luisteraars. Daarom hebben we besloten een tweede seizoen te maken. Door omstandigheden maken we het tweede seizoen niet samen met SCHIE, maar met beeld- en podcastmaker Twan de Veer. Het tweede seizoen zal in het voorjaar van 2023 verschijnen.

Publieksreacties

“Net geluisterd, geweldig, zo mooi!”

“Wat een indrukwekkend, ontroerend en open gesprek”

“Ik luister pas 3 minuten, maar het is nu al prachtig. Wat vertelt Anne dit ook mooi. Gauw verder luisteren”

“Ik heb hem geluisterd, wat een kwaliteit. De manier waarop je spreekt was echt het gevoel”

“Ik heb er nu twee keer naar geluisterd en het roept allerlei emoties op. Dat zal bij de derde of vierde keer weer zo zijn”

“Ik stapte na 21 min verwarmd door het liefdesverhaal en met een klein traantje uit de auto”

Spotify is niet strikt met het bijhouden van luistercijfers, maar SCHIE heeft ons laten weten dat we ervanuit mogen gaan dat de podcast zeker 200x per aflevering is beluisterd. Of dit allemaal Schiedammers zijn komen we niet te weten. Maar gezien de hoeveelheid reacties uit de stad en het feit dat de serie onder de licentie van SCHIE op Spotify staat, mogen we er wel vanuit gaan dat we primair Schiedammers hebben bereikt dit zo is.

Romy & Julia

Romeo en Julia is het bekendste toneelstuk ter wereld. Iedereen kent het, zelfs mensen die absoluut niks over theater denken te weten. Het is verwerkt in liedjes, films, televisieseries, lesprogramma's... Je kunt het zo gek niet bedenken. Mensen zullen minstens de titel kennen, maar hoogstwaarschijnlijk weten ze ook dat het gaat over twee kinderen die zelfmoord plegen voor de liefde. Toch was die zelfmoord direct onze grootste uitdaging. Ook al is dit stuk al bekend bij de allerjongste kinderen, de zelfmoord maakte het bijna onmogelijk om hier een familievoorstelling van te maken. We merkten dit al bij het maken van de bewerking. Waar het de insteek was om hier met de beproefde Stokerij-methode een feest van te maken, merkten we al heel snel dat Shakespeares stuk een bepaalde 'adem' heeft waar je niet omheen kunt. Je kunt het stuk enorm goed eigentijds maken en zelfs Schiedam was er makkelijk in te verwerken, maar de twee kinderen moesten dood aan het einde. Deze familievoorstelling in de kerstvakantie moest een tragedie worden waarbij we geen moeilijke onderwerpen schuwen. Na het lezen van de eerste versie met de amateurspelers en de Jonge Stokerij gebeurde er iets fascinerends: de volwassenen waren achteraf totaal depressief, maar de jeugd begon te juichen. Eén van de jongeren zei: “Eindelijk een voorstelling die echt over ons gaat. Alsjeblieft, laten we deze voorstelling niet eindigen met een heel blij lied.” En dat deden we niet. Romy & Julia werd een familievoorstelling zonder concessies.

Uit de pers

“De Stokerij Schiedam en Theater aan de Schie maken met ‘Romy & Julia’ van Shakespeares klassieker een hartverwarmend ‘hen-meets-haar verhaal.’ Sander Janssens, Theaterkrant

“Een hoogtepunt in hun aanvaringen is een reeks telefoontjes, lekker vet gespeeld door Rats en Rosetta Drenth. „Ik hang met alle liefde weer op, hoor, troela!” Ook vader Mons (Rogier in ‘t Hout) heeft de lachers op z’n hand.” Elisabeth Oosterling, NRC

“Hoe zou Shakespeare op de Schiedamse voorstelling hebben gereageerd? Hij had het fantastisch gevonden hoe Koen Wouterse en Anne Rats hun publiek bij de keel grepen.” Han van der Horst, Schiedam 24

“Maar vooral ook de liefde van de regisseur voor zijn spelers. Die het aan heeft gedurfd om de jongeren de sterren van de hemel te laten spelen. Zij droegen de voorstelling. En hoe!” feetjeblogt

Publieksreacties

“Fantastisch mooie voorstelling gezien vanavond!!”

“Wat een dynamiek”

“Wat een stuk en wat een spel. (...) De muziek, het decor, de camerabeelden, het licht, het geluid, alles samengebracht door de regisseur, echt alles klopt.”

Financieel

Het budgetteren van Romy & Julia heeft de nodige inspanning gevraagd van de zakelijk leider, die de klappen van de inflatie moest zien op te vangen met een begroting die daar totaal niet op was voorbereid. In overleg met Theater aan de Schie hebben we moeten concluderen dat het verhogen van de kaartprijs voor een familievoorstelling in het huidige bestedingsklimaat onverstandig was. Behalve dat het laag houden van de drempel om de voorstelling te bezoeken een belangrijke ambitie is, hebben onze doelgroepen te maken met hogere kosten voor levensonderhoud. Daarbij is een reguliere kaartprijs €20 voor veel gezinnen alsnog een flinke uitgave gebleken. We hebben uiteindelijk moeten besluiten om een project te schrappen, opdat we een

groter bedrag uit onze jaarsubsidie van de Gemeente Schiedam aan Romy & Julia konden toewijzen (€ 73.675). Ook zijn we zo actief mogelijk geweest op de fondsenmarkt. Niet-Schiedamse cultuurfondsen vinden ons speelcircuit te lokaal en twee fondsen (die liever niet bij naam worden genoemd) dragen al bij aan de Jonge Stokerij, waarvoor wij geen gemeentelijke financiering ontvangen. Onze opties waren daardoor beperkt, maar tot onze grote blijdschap hebben we van maar liefst drie fondsen een heel belangrijke bijdrage mogen ontvangen. Fonds Schiedam-Vlaardingen kende €30.000 toe, het NORMA Fonds honoreerde onze aanvraag met €4.500 en ook het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland zag het belang van Romy & Julia in en steunde ons met €5.000. Redelijk kort op de speelperiode vonden we het communicatiebureau Van der Veer IP nog bereid om een sponsorbijdrage te doen. Daarbij heeft Theater aan de Schie 50% van de kosten van een onverwacht dure beamer op zich genomen.

De periode tussen de start van de kaartverkoop en de start van de voorstelling, is ontzettend spannend geweest. De kaartverkoop kwam bijzonder laat op gang, in lijn met de landelijke trend dat mensen voor theater veel korter van tevoren pas kaarten kopen dan voor Corona het geval was. Hoewel we een geweldige eindsprint hebben gemaakt, hebben we helaas onze publieksdoelstellingen niet gehaald. In totaal hebben 1076 mensen Romy & Julia bezocht, wat een aanzienlijk lager bezoekersaantal is vergeleken met de voorstellingen die we voor Corona presenteerden. Ondanks een uitgebreide marketingcampagne die we samen met Dieke van der Spek en Theater aan de Schie hebben uitgevoerd (zie hierboven het hoofdstuk "marketing") is het ons dus niet gelukt ons te onttrekken aan de malaise waar vele theaters en gezelschappen in het hele land in delen op het gebied van bezoekersaantallen. Het is niet mogelijk precies de vinger te leggen op het 'waarom', maar er is op het moment van schrijven (en zeker in december '22) een opmerkelijke terugloop in bezoekersaantallen voor minder bekende artiesten en gezelschappen. Onze aanname is dat mensen 'op safe' spelen, zeker omdat ze door de gestegen kosten voor levensonderhoud hun geld voor een avondje uit maar één keer kunnen uitgeven. Dankzij de voorzichtigheid waarmee we de begroting al vanaf het begin hebben betracht, zijn we gelukkig uit de kosten gekomen, zonder dat we op enig moment hebben hoeven tornen aan fair pay. De lagere begroting leidde echter wel tot een bijstelling van de bijdrage vanuit Fonds Schiedam Vlaardingen, iets waar niet op was geanticipeerd. Hierdoor het project uiteindelijk een negatief resultaat van €2.139 f kent. Vanzelfsprekend zijn we al onze financiers onnoemlijk dankbaar. Zonder hen had de voorstelling absoluut niet gemaakt kunnen worden.

[Vervolg](#)

Romy & Julia was voorlopig de laatste familievoorstelling in de kerstperiode. De Stokerij werd in 2017 verwelkomd in Theater aan de Schie met 'Kleine Sofie en Lange Wapper', wat onze eerste echte grotezaalvoorstelling werd. Wat dat allemaal inhield wisten we toen nog niet. We verbonden hiermee geweldige mensen aan ons, die voor het grootste gedeelte allemaal ook 'De Heksen', 'De Kleine Prins(es)' en 'Koning' met ons maakten. De lat werd met iedere voorstelling hoger gelegd, de kinderen en amateurspelers werden steeds beter, dus die moesten met iedere voorstelling grotere rollen te spelen krijgen en omdat het steeds lukte, leek er geen reden om ermee op te houden.

Wat bijna niet zichtbaar was naar buiten, was dat De Stokerij natuurlijk in de basis een klein gezelschap is, geleid door Wouterse en Rats: twee acteurs/theatermakers die geweldige kansen krijgen en pakken, maar wiens gezelschap op een belangrijk deel draait op hun energie en overgave. Buiten deze twee makers is Avril Hensen voor een aantal uur aan De Stokerij verbonden als zakelijk leider en per project worden zzp'ers ingehuurd die de signatuur van De Stokerij onderschrijven en die mee willen rennen met Wouterse en Rats. De familievoorstelling is een ontzettend grote productie die - ondanks grote steun en medewerking van coproducent van Theater aan de Schie - een grote wissel trekt op onze organisatie en helemaal op Wouterse en Rats. Ook Theater aan de Schie zag zich dit jaar gedwongen terug te schalen in uren van personeel en mogelijkheden om te repeteren op de vloer, iets wat voor een voorstelling als de onze - met zoveel amateurs en kinderen - eigenlijk onontbeerlijk is. Iedere familievoorstelling is weer 'state of the art'; zelfs na vijf jaar is er geen format voor deze voorstelling, simpelweg omdat we geen 'cookie cutter theater' willen maken. Ieder jaar komt de voorstelling *from scratch*, in nieuwe vorm en op een nieuwe manier tot stand en dat is natuurlijk geweldig, maar zeer arbeidsintensief. Nog los van de artistieke arbeid die Wouterse en Rats hieraan verrichten, lopen zij effectief gaten dicht en pakken taken op binnen andere departementen, op het moment dat er te weinig budget of menskracht is om die te doen. Zo was Wouterse dit jaar o.a. verantwoordelijk voor het decorontwerp en sprong Rats bij op (social media)marketing en productie.

De voorstellingen trokken een wissel op onze financiën die niet in verhouding is met het huidige prijspeil en de maatschappelijk-economische ontwikkelingen. Maar ook andere projecten van De Stokerij kwamen in de knel. Er bestaat vanuit de artistieke kern een grote wens om ook kleinere projecten te maken, op locatie, in de haarvaten van de stad, met verhalen die relevant zijn voor Schiedam, maar op kleinere schaal. Hiervoor is maar weinig tijd als de focus van het gezelschap zo op de kerstperiode moet liggen. Dat zou weer zo worden als we weer een familievoorstelling zouden maken in 2023. Theater aan de Schie begrijpt deze redenering en herkent de 'aanslag' die de familievoorstelling jaarlijks was voor Wouterse en Rats. Daarbij lopen zij tegen dezelfde covid-problemen aan als De Stokerij. In goed overleg is besloten om de familievoorstelling voorlopig uit de programmering te schrappen.

Met Romy & Julia heeft De Stokerij desalniettemin een geweldige kers op de taart gezet. De leerlingen van de Jonge Stokerij zijn nu bijna volwassen en hebben hoofdrollen kunnen spelen. Grotere rollen kunnen we niet voor 50 jongeren schrijven en ze willen echt niet meer terug naar de bewakertjes die ze in 'Kleine Sofie en Lange Wapper' speelden. Dit stuk was meer dan ooit van hen, het was meer dan ooit een creatie van het hele team, persoonlijker en belangrijker dan alle eerdere voorstellingen. In 2023 e.v. gaan Wouterse en Rats weer kleinere voorstellingen maken, zonder de druk van de gigantische kosten die komen kijken bij een grote zaal, de druk om 80 spelers genoeg te doen te geven, genoeg publiek in de grote zaal te krijgen, genoeg namen als acteur te strikken en ga zo maar door (zie hoofdstuk 4: "Vooruitblik 2023" Maar Romy & Julia was wat De Stokerij betreft absoluut de mooiste familievoorstelling. We hebben een heel mooie kroon gezet op een fantastisch tijdperk.

2. Toelichting beleidsthema's

Economie in ontwikkeling - meer cultuurbeleving

Uit de subsidievaststelling 2021-2024 Gemeente Schiedam: "De voorstellingen van De Stokerij dragen bij aan Schiedam als stad met eigentijdse vormen van kunst & cultuur. De Stokerij zoekt naar nieuwe werkvormen om theater dicht bij de mensen te brengen door bijvoorbeeld op locaties dicht bij de leefwereld van mensen te spelen en daarmee het publieksbereik te vergroten ook voor publiek voor wie cultuur niet vanzelfsprekend is."

Mens en Stad in Beweging - meer eigen kracht en burgerkracht

Uit de subsidie-vaststelling 2021-2024 Gemeente Schiedam: "De Stokerij maakt belevings theater door het vertellen van verhalen van Schiedammers, het betrekken van amateurspelers en kinderen bij de voorstellingen en het werken met open repetities, preview spelen en locatie- projecten"

Dit jaar is het ons eindelijk weer gegund (door het uitdovende coronavirus) om bijvoorbeeld met de familievoorstelling mensen écht onderdeel te maken van een live theatervoorstelling. Lokale ondernemers presenteerden zichzelf in onze foyer, namen vrienden en familie mee om te komen kijken naar de voorstelling. Dit is een beweging die we al jarenlang zien bij onze Dinsdagavondploeg en Jonge Stokerij. Doordat er

familie/vrienden meedoen, kom je kijken naar een voorstelling, omdat het daardoor iets van jou is geworden. Of/wat dit voor invloed heeft op de samenstelling van ons publiek komen we in 2023 te weten door het publieksonderzoek wat bij verschillende voorstellingen wordt uitgevoerd door Tangram Onderzoek. Dit is voor het eerst gebeurd bij Romy & Julia, de uitslag is op het moment van schrijven nog niet definitief.

In 2022 brachten we verhalen letterlijk dichtbij mensen: in hun oor. Met de podcast “Liefs uit Schiedam” luisterde het publiek naar monologen van 8 minuten, theaterale verhalen uit hún stad, misschien wel van iemand uit hun straat. Dit maakt mensen trots, bleek wel uit de reacties die De Stokerij kreeg.

Ook OORLOG kwam dit jaar weer dicht bij de Schiedammers: met dank aan een uitnodiging van Stichting Meredia speelde Anne in december nogmaals voor een grote groep Schiedammers met een vluchtverleden in Hutspot Hotspot. In 2023 zetten we dit soort samenwerkingen voort, niet alleen voor OORLOG.

3. Financiën

Resultaat

Het is een heel karwei geweest om de begroting voor 2022 rond te krijgen. Na meer dan twee jaar geworsteld te hebben met de gevolgen van Corona, volgde een jaar waarin we tegen wat lichte geldzorgen aan liepen. In tegenstelling tot 2020 en 2021 konden we in 2022 eindelijk weer een normaal jaar draaien, maar de torenhoge inflatie en de trend van achterblijvende kaartverkoop die wij bij theaters in het hele land zien, maken al onze projecten een stuk duurder en het verdienmodel een stuk onzekerder dan voor Covid-19. Ook hangen de donkere wolk van een naheffing voor de energiekosten in onze studio over het jaar 2022 alsmede een inflatieconforme huurverhoging nog altijd boven ons hoofd. We hebben er vertrouwen in dat onze verhuurders coulant om zullen gaan met de consequenties, maar de realiteit is dat de twee Coronajaren een flinke aanslag gevormd op onze eigen middelen. Tot slot is De Stokerij verplicht een controleverklaring af te laten geven, wat ons op jaarbasis €6.000 kost. Al met al moesten we financieel gezien kortom erg op onze hoede zijn. We hadden in aanloop naar het maakproces van Romy & Julia al moeite om eigen inkomsten te verwerven, simpelweg omdat theaters terughoudender waren onze voorstelling OORLOG te boeken en omdat er een lage opkomst was bij het Opstokerij Festival. Zoals voor vele Nederlanders is onze realiteit momenteel bovendien dat alles veel duurder is geworden. De vaste lasten dekken, was dus geen sinecure. Maar ook de productiebudgetten waren erg compact. Ter illustratie: een gemiddeld decor van een voorstelling in de grote zaal kost anderhalf à twee ton, voor een kleine zaal zestigduizend euro. Wij moesten het bij Romy & Julia doen met zeventuizend euro. Deze verschillen waren er op alle vlakken in de producties, behalve in honoraria – fair pay is voor ons heilig. Al onze spelers en medewerkers zijn conform of boven de gagenormen van NORMA en LIRA betaald. We sluiten 2022 uiteindelijk af met een negatief resultaat van €2.139, wat we opvangen vanuit de algemene reserve, om zo op nul uit te komen.

Accountant

Het blijft spijtig dat De Stokerij Schiedam verplicht blijft een controleverklaring op te laten stellen, een rapportage die onzes inziens te grondig en te kostbaar is voor een kleine organisatie als de onze. De Code Fair Practice beschrijft dat er ruimte moet zijn voor maatwerk, bijvoorbeeld op het gebied van gestelde subsidie-eisen en bedrijfsdoelen, en dat er balans moet zijn tussen transparantie/bureaucratie enerzijds en het belang van de individuele instelling anderzijds. Desondanks zijn inspanningen om de verslagleggingsplicht af te schalen naar de veel goedkopere beoordelingsverklaring helaas op niets uitgelopen. Daarom verwijst De Stokerij voor verdere financiële toelichting naar het uitgebreide controlerapport dat medio april 2023 aan onze jaarrekening zal worden toegevoegd. Voor deze late indiening is formeel toestemming gevraagd. Graag benadrukken we dat de overschrijding van de deadline op 1 april het gevolg is van het grote landelijke tekort aan registeraccountants, dat niet alleen prijsopdrijvend maar ook tijdrovend werkt. De jaarrekening wordt conform afspraak vóór 1 april in samenwerking met Administratiekantoor Martin Scholten opgeleverd.

4. Vooruitblik naar 2023

Inhoudelijk

Het voorlopig schrappen van de familievoorstelling betekent niet dat De Stokerij hierdoor minder zichtbaar zal zijn in de stad in 2023 of haar beoogde bezoekersaantallen niet zal halen. Sterker nog: met ons nieuwe plan, waarbij de voorstellingen zich meer dan ooit op locatie en in de haarvaten van de stad afspeelen, zullen we juist zichtbaarder zijn voor alle Schiedammers. Ook zullen we duurzamer contact hebben met onze doelgroepen door het hele jaar heen, omdat de nadruk niet langer ligt rond de kerstperiode. Onze productiviteit (we overstijgen ruimschoots de 10 producties in 4 jaar en de 40 voorstellingsmomenten in een jaar) en het beoogd aantal bezoekers blijft hetzelfde, maar we kiezen voor meer spreiding van projecten en speellocaties over een jaar, juist om onze zichtbaarheid te vergroten. We maken vanuit verantwoord en op de actualiteit gebaseerd cultureel ondernemerschap kortom meer theater voor hetzelfde geld, simpelweg door te besparen op de enorme productiekosten van de grotezaalvoorstelling. Uitgangspunten voor het komende jaar zijn kleinere, documentaire, persoonlijke voorstellingen (met een universele kracht) het klein houden van het werkapparaat en het speelfcircuit. We maken kleine uitstapjes naar landelijke theaters, bibliotheken en festivals, maar we blijven vooral bij de basis: (op locatie in) Schiedam. Zo zetten we komend jaar in op een duidelijke versterking van onze eigen organisatie en van onze positie in Schiedam, zowel in termen van financiën als publieksbereik.

Financieel

In 2023 kunnen we onze middelen gelukkig gelijkwaardiger verdelen over de diverse projecten en zijn we beter voorbereid op prijsstijgingen dan in 2022 het geval was, toen de inflatie vrijwel iedereen leek te verrassen. De Stokerij houdt een klein maar nuttig eigen vermogen en ziet 2023 als een investeringsjaar, waarin we o.a. de studio van enkele nieuwe materialen zullen voorzien en waarin we – conform onze opdracht vanuit de gemeente – investeren in een publieksonderzoek. Ook is de fondsenwerving voor De Jonge Stokerij 2023 succesvol verlopen, o.a. met een riant bijdrage vanuit de landelijke Impulsregeling Jongerencultuur.

5. Marketing en communicatie

Dit jaar zat Covid onze plannen niet meer in de weg en hebben wij in samenwerking met Dieke van der Spek van Ludieke Marketing voor veel zichtbaarheid gezorgd, zowel online als offline. Via website, nieuwsbrief en socials hebben wij de achterban van De Stokerij met regelmaat geïnformeerd over alle activiteiten en een uniek kijkje achter de schermen gegeven. Met een uitgebreide social advertising campagne hebben wij veel potentiële nieuwe bezoekers voor De Stokerij bereikt. Lokale en regionale pers publiceerden veelvuldig over onze voorstellingen.

Dit betekende helaas niet altijd een stijging van onze bezoekersaantallen. De verschillende lockdowns, het langzame uitdoven van het covid-virus en de daaropvolgende energie- en financiële crisis heeft ervoor gezorgd dat theater niet meer 'top of mind' is bij veel Nederlanders. Dit is een probleem wat zich bij bijna alle theaters in Nederland voordoet, wat zijn weerslag heeft op de theatergezelschappen. Dit moet geenszins als smoesje worden opgevat, slechts als uitleg. We hebben geprobeerd om per project maatwerk te leveren om de verschillende doelgroepen te bereiken.

Voor bijvoorbeeld OORLOG kwamen we met een uitgebreide lesbrief en verschillende trailers om cultuurcoördinatoren te enthousiasmeren om zich in te schrijven op de voorstelling bij bijv. Theater aan de Schie en St. Lezen Oké. Dit had effect: naast de goedgevulde voorstellingen in 2022 zijn ook in 2023 door beide partijen nieuwe voorstellingen geboekt. Voor het Opstokerijfestival hebben we (i.v.m. de jonge doelgroep: kinderen vanaf 8 jaar, jongeren tot 20 in Schiedam e.o.) geëxperimenteerd met meer online marketing (Facebook/Instagram-zichtbaarheid vergroten en adverteren). Hier merkten we dat we de best mogelijke ambassadeurs in huis hebben (de leerlingen van de Jonge Stokerij zelf) en dit mogen we nog meer gaan benutten.

Tijdens de campagne van de familievoorstelling Romy & Julia gingen wij een partnership aan met SDAM, wat resulteerde in veel online aandacht via de kanalen van Sdam en mooie banieren door de hele stad. In samenwerking met de marketingafdeling van Theater aan de Schie werden alle theaterliefhebbers van Schiedam en omstreken aangespoord om in de Kerstvakantie onze voorstelling te bezoeken. Door middel van

posterrondes via Centercom en Kultuurkoerier waren we zichtbaar in de stad. Om het bereik verder te vergroten hebben wij voor Romy & Julia ruimte ingekocht bij AD.nl (gericht op de regio), op Rijnmond.nl en in de Uitagenda Rotterdam en de kidsmail die Rotterdam Festivals voor de kerstvakantie aan een groot bestand verstuurd. Ook hebben we Kidsproof en Kids To Go (bekende websites voor uittips met kinderen) ingezet om de voorstellingen te promoten. De banner op Theaterkrant.nl zorgde voor zichtbaarheid onder theaterliefhebbers en de theatersector.

6. Governance

Cultural Governance

De Stokerij heeft een bestuur+directiemodel. De toezichthoudende functie wordt dan ook door het bestuur van de stichting uitgevoerd. Het bestuur kende in 2022 drie leden: Anke Bodewes (voorzitter), Jolanda Spoel (lid) en Maaik Nonhof (secretaris/penningmeester) De directie bestaat uit zakelijk leider Avril Hensen en Anne Rats en Koen Wouterse (artistieke kern)

Het bestuur vergadert vier keer per jaar. Bij deze vergaderingen is altijd de zakelijk leider en de artistieke kern aanwezig om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Het bestuur voert tussentijds evaluaties uit. Ook vinden er functioneringsgesprekken plaats met de directieleden.

Het bestuur van de stichting draagt in samenspraak met de zakelijke en artistieke leiding van De Stokerij zorg voor een zorgvuldig beleidsvoering, goed toezicht en een transparante verantwoording. Jaarplannen en jaarbegrotingen en achteraf jaarverslagen en afrekeningen worden door de directie (i.s.m. boekhouder Martin Scholten) voorbereid en aan het bestuur ter goedkeuring voorgelegd. Met Scholten en penningmeester Nonhof wordt jaarlijks gekeken naar de inrichting van de administratieve organisatie

Fair Practice

Tegenover werken voor De Stokerij staat een eerlijke vergoeding. We werken uitsluitend met freelancers en houden voor hen de honorariumrichtlijnen zoveel mogelijk aan. Afspraken over vergoedingen leggen we vast in een opdrachtovereenkomst. Tegenover vrijwilligerswerk of een stageplaats bij De Stokerij staat altijd een vergoeding, conform de geldende richtlijnen. Voor stagiairs zijn deze in 2022 aanzienlijk verbeterd en aan dit bedrag hebben wij voldaan voor onze enige stagiair dit jaar. De definitie van de functie en de arbeidsvoorwaarden zijn helder uiteengezet in een stageovereenkomst, alsmede de passende vergoeding.

Ook voor onze eigen zakelijke belangen passen we de Code Fair Practice toe. We zien er scherp op toe dat uitkoopsommen en partage-afspraken marktconform zijn en voorzien in de mogelijkheid om alle betrokkenen voldoende te kunnen betalen. Als gezelschap spreken we bovendien een eerlijke auteursrechtvergoeding af met partijen die voorstellingen bij ons afnemen.

Diversiteit en inclusie

De Stokerij streeft er bij al haar voorstellingen en andere projecten naar om een cultureel en sociaaleconomisch diverse groep mensen aan ons te binden, als publiek en als deelnemer in de breedste zin van het woord. Mede door de diverse samenstelling (zowel in culturele achtergrond als in sociaaleconomische achtergrond) van De Jonge Stokerij lukt dit ons. 2023 is het jaar waarin we door middel van publieksonderzoek (Tangram Onderzoek) hopen hard te maken dat dit streven ook vertaald wordt in de publiekssamenstelling bij onze projecten. waarheid wordt. In veel producties van De Stokerij zijn spelers (zowel professioneel als amateur) te zien met veel verschillende achtergronden.

Ook geven we ruimte aan een aantal spelers die niet neuro typisch zijn en/of een fysieke beperking hebben. Bij onze familievoorstellingen was jaarlijks een tolk Nederlandse Gebarentaal aanwezig om doven/slechthorenden van onze voorstelling te kunnen laten genieten en ons thuis theater Theater aan de Schie/Wennekerpand is goed toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking.

Tegelijkertijd staan we aan het begin van een gesprek hoe we diversiteit en inclusie nog meer kunnen bevorderen: is er voldoende ruimte voor andere verhalen en stemmen en hoe geven we hen meer ruimte. En hoe zorgen we ervoor dat al onze uitingen voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk zijn (bijvoorbeeld onze podcast transcriberen voor doven en slechthorenden).

Team

Vaste medewerkers

Het kernteam van De Stokerij Schiedam bestaat volledig uit freelancers die elk een opdracht hebben voor hun werkzaamheden in het jaar. In 2022 werkte De Stokerij met:

- Anne Rats, artistiek leider
- Koen Wouterse, artistiek leider
- Avril Hensen, zakelijk leider
- Anouk van Mil, vormgever
- Dieke van der Spek, marketeer
- Twan de Veer, filmograaf/fotograaf

Vrijwilligers

Verder werkten we in 2022 met:

Mick Paauwe en Kors Pijl (die er voor altijd bij zullen zijn)

John van Sliedregt, Wil Visser, Kathelijne van der Veer, Quirijn Kroon, Payam Nadjafpour Miri, Corine Bot, Yara Hallenga, Amber Hertog, Rodney Breen, Noortje Overgoor, Mats Kool, Lola Fase, Clara Nienhuis, Noëlla van Wijk, Elise van Vessem, Elise Koster, Aidan Sowel, Jesse Wilbrenninck, May de Jong, Eline Broekhuizen, Charlotte Flynn, Catalina van Spijk, Arletta de Keizer, Elise van der Hiel, Anoeke Verspuij, Felix Wilbrenninck, Bente Windhorst, Luna van Roosmalen, Simon Smulders, Yana Schilperoordt, Jay Streunding, Ashlyn van Dorst, Maud Neuschwanger, Blue de Regt, Ise Montens, Pien de Haan, Lianne de Haan, Liesl van 't Zelfde, Nelle de Veer, Tijn Wuister, Stan Vos, Emma Menkhorst, Bedri Yuksektepe, Bianca Croitor, Zara Heinze, Miriam Zijlstra, Max de Bloois, Marijn Loendersloot, Jessie Bakker, Terra Alan, Meike Windhorst, Mandy Koppenhagen, Noud Visser, Sara Visser, Joris Schrijver, Rogier in 't Hout, Sergio Romero IJssel, Rosetta Drenth, Arend Niks, Maartje Goes, Jennifer Bouwmeester, Sergio Cruz, Donna Darius, Stan Roobol, Meike Steerneman, Bart van Sliedregt, Hedi Legerstee, Rosalie Witte, Rob Roos, Dory Bekkers, Richard Bas, Seda van der Spek, Ronald Kievit, Noud Roos, Marlon Schellevis, Claudia de Jong, Deborah Dekker, Marianne Weij, Jeffrey Zweep, Helmi Weststrate, Andre Metselaar, Peter Mertens, Richard Dubbeld, Jarno Wagenveld, Annemarie van der Wilden, Peter van der Veer, Samantha Ghaffari, Sascha Overgoor, Steven Koerts, Ine Elderkamp, Paula van 't Hoen, Ellen Kleijn, Suzette Ronteltap, Kirsten Visser, Jetta Hulshof, Marijke Mokkenstorm, Anke Vroon, Nicole Putman, Mart Elderkamp, Ap Kleijn, Chinook van Rheenen, Joyce de Keizer, Karen de Haan-Servaas, Jerney Bisschop, Antoinette Rijntalder, Yolanda Vos, Miranda Mulder, Anja Labots, Ellen Vos, Ed Gloudi, Rita van Eijk, Giulia Boverhoff, Yağmur Çoban, Dana van Cappellen, Romi Fase, Humeyra Kivrak, Jet Rats, Faith Harte, Marta Pacheco, Milla Dijkmans, Tygo Schotte, Alexa de Waal, Emily Jonkers, Etienne Lankester, Chavella Windhorst, Chloe Langerak, Sander Aarts, Thijs den Hengst, Joyce Hidskes, Marlies de Rooij, John Koppenhagen, Mark de Keizer en Yvette Neuschwanger.

De Stokerij bedankt voor 2022 in het bijzonder

Gemeente Schiedam, Theater aan de Schie, Fonds Schiedam Vlaardingen, het De Groot Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland en het NORMA Fonds.